

Verslag EU-Milieuraad 28 juni 2007 te Luxemburg

Onder uitstekend voorzitterschap van de Duitse milieuminister Sigmar Gabriel slaagde de Milieuraad erin om acht dossiers af te ronden, waaronder drie politieke akkoorden.

Afval

Het Duitse voorzitterschap streefde ernaar tijdens de Milieuraad van 28 juni een Politiek Akkoord te bereiken op het voorstel voor een kaderrichtlijn afvalstoffen. De nu geldende kaderrichtlijn afvalstoffen stamt uit 1975. In de herziene kaderrichtlijn ligt meer nadruk op het bereiken van milieudoelen in het afvalbeleid. Afvalpreventie en -recycling zijn geen doelen op zich, maar middelen om de milieudruk te verminderen.

In de discussie die in de Raad gevoerd werd, werd vooral één aspect van de kaderrichtlijn besproken: het onderscheid tussen verwijdering en nuttige toepassing voor de verbranding van stedelijk vast afval in afvalverbrandingsinstallaties. Een groot aantal Lidstaten was tegenstander van het maken van dit onderscheid op basis van het energierendement van de afvalverbrandingsinstallaties omdat het classificeren als nuttige toepassing tot gevolg zou hebben dat import en export niet meer beperkt kunnen worden. Deze landen wilden zich het recht voorbehouden de handel in afvalstoffen te kunnen beperken, zodanig dat de eigen verwerking niet in gevaar zou komen.

Namens Nederland heb ik gezegd blij te zijn met deze belangrijke stap op het vlak van vereenvoudiging en modernisering van de Europese afvalregelgeving. In dat kader heb ik ook gepleit voor een helder onderscheid in de kaderrichtlijn tussen verbranding als nuttige toepassing en verbranding als verwijdering. We moeten kiezen voor een helder onderscheid om het grijze gebied dat nu bestaat, te doorbreken.

Verder heb ik betoogd dat afvalbeleid een belangrijke bijdrage kan leveren aan klimaatbeleid. De terugwinning van energie uit vast stedelijk afval dat niet hergebruikt of gecomposteerd kan worden, kan leiden tot een bijdrage van maar liefst 40 miljoen ton CO₂ reductie per jaar. Ik heb aangegeven dat Nederland, onder de voorwaarde dat dit onderscheid helder in het voorstel blijft beschreven, zou kunnen instemmen met deze tekst.

Het Duitse voorzitterschap stelde na de discussie een compromisvoorstel op, waarin het onderscheid tussen verwijdering en nuttige toepassing het vertrekpunt is. Daaraan is toegevoegd dat lidstaten afvalimport kunnen tegenhouden wanneer hun eigen afvalverwerking in het gedrag komt, maar ook wanneer dit in strijd is met de milieudoelen uit hun eigen nationale afvalbeheersplan. Dit moet wel aan de Commissie gemeld worden. Alle Lidstaten konden instemmen met dit compromisvoorstel. Aldus kon de voorzitter vaststellen dat een Politiek Akkoord bereikt was over de kaderrichtlijn afval.

Prioritaire Stoffen

Het voorzitterschap had het voornemen een Politiek Akkoord te bereiken op het voorstel voor een richtlijn inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van waterbeleid. De richtlijn is een dochterrichtlijn van de kaderrichtlijn water en legt milieukwaliteitsnormen vast voor concentraties van 33 chemische stoffen (prioritaire stoffen) en acht op basis van eerdere EU-regelgeving geselecteerde andere verontreinigende stoffen in water. Er waren geen uitstaande geschilpunten meer na de onderhandelingen in de Raadswerkgroepen en in COREPER.

Het doel van de richtlijn, een hoog niveau van bescherming van het aquatisch milieu, onderschrijft Nederland volledig. Daarnaast sluit het richtlijnvoorstel in dit Politieke Akkoord expliciet en eenduidig aan bij de kaderrichtlijn water. Daardoor is verzekerd dat de ambitie in het Politiek Akkoord realistisch en haalbaar is. Namens Nederland kon ik dan ook, net als alle overige lidstaten, instemmen met dit Politiek Akkoord.

Kwik

Het derde Politieke Akkoord dat in de Milieuraad voorlag, was die op het voorstel voor een verordening inzake het verbod op de uitvoer voor en de veilige opslag van metallisch kwik. Deze verordening heeft als doel om kwik uit te faseren door toevoeging van nieuwe hoeveelheden kwik aan de hoeveelheden kwik die mondiaal reeds in circulatie zijn, te beperken. Gewaarborgd moet

worden dat dit kwik niet opnieuw op de markt wordt gebracht, maar veilig wordt opgeslagen, gekoppeld aan een verbod dit kwik buiten de EU te exporteren.

In de Raad werd gediscussieerd over de vraag of nu al gekozen kan worden voor bepaalde vormen van definitieve opslag of niet. In het voorliggende document werd naar mijn mening onvoldoende tegemoet gekomen aan de zorg rond definitieve opslag.

Namens Nederland heb ik in de Raad ingebracht dat er nog onvoldoende wetenschappelijk bewijs is voor een veilige, definitieve opslag van metallisch kwik. Daarom kan nu nog niet gekozen worden voor bepaalde vormen van definitieve opslag. Samen met Zweden heb ik er daarom op gewezen dat pas tot permanente opslag kan worden overgegaan nadat criteria ontwikkeld zijn voor deze definitieve opslag, die de milieuveiligheid garanderen.

Voor deze invalshoek bleek brede steun te bestaan. De voorzitter nam het voorstel dan ook over zodat in het Politieke Akkoord is opgenomen dat éérst criteria ontwikkeld dienen te worden, alvorens definitief kan worden opgeslagen.

Het andere openstaande punt in de Raad was de rechtsgrondslag van het voorstel. In de Raad werden de lidstaten het erover eens dat de rechtsbasis per artikel geregeld wordt: het exportverbod op het handelsartikel en de rest van de Verordening op het milieuartikel van het EG-verdrag. Hiermee concludeerde de voorzitter dat er geen openstaande punten meer waren. Daarmee was een Politiek Akkoord op deze verordening een feit.

Protocol van Cartagena inzake bioveiligheid

Het voorzitterschap had een ontwerp-Raadsbesluit opgesteld tot het verlenen van een onderhandelingsmandaat aan de Europese Commissie voor het onderwerp Aansprakelijkheid en Verhaal in de context van het Cartagena Protocol inzake bioveiligheid. Het ontwerp-Raadsbesluit werd zonder verdere discussie ongewijzigd aangenomen.

CO2 uitstoot van personenauto's

Het voorzitterschap had Raadsconclusies voorbereid over de mededeling van de Commissie over de herziening van de communautaire strategie om de CO2-uitstoot van personenauto's en lichte bedrijfsvoertuigen te verminderen. Uit de voorliggende concept-Raadsconclusies sprak steun voor het opleggen van een Europese doelstelling voor emissiereductie door middel van wetgeving, en ook voor de hoogte van die doelstelling. Hierbij dient in 2012 door verbetering van de motortechnologie een reductie van CO2 uitstoot van 130 gram per kilometer gehaald te worden, en nog eens 10 gram door aanvullende maatregelen. Op basis van de Raadsconclusies zal de Europese Commissie een wetgevingsvoorstel gaan opstellen.

Namens Nederland heb ik allereerst mijn waardering uitgesproken voor de keuze van de Commissie voor bindende regelgeving. In het licht van de ambitieuze klimaatdoelstellingen die de regeringsleiders tijdens de Europese Raad in maart hebben vastgesteld, is de verkeerssector één van de belangrijkste sectoren waarvan de uitstoot aangepakt kan en moet worden. Daarom heb ik ook ingestemd met de Raadsconclusies.

Wel heb ik samen met een aantal andere Lidstaten gepleit voor een verplichte norm, te behalen via motortechnologie, van 120 gram per kilometer, in plaats van 130 gram. Verder heb ik het belang aangegeven van een concreet lange termijn doel, dat in de buurt van 80 gram per kilometer in 2020 zou moeten liggen. Het is van belang bedrijven zekerheid te bieden over het lange termijn perspectief; dit zal de auto-industrie stimuleren tot innovatie.

Zoals verwacht, hield een meerderheid van Lidstaten vast aan het doel van 130 gram CO2 uitstoot per kilometer, te behalen via motortechnologie. In de Raadsconclusies werd geen concreet lange termijn doel genoemd, maar het verzoek van Nederland om een doorkijk naar 2020 op te nemen, heeft wel geresulteerd in een oproep om een ambitieuze lange-termijnstrategie voor CO2-beleid voor het wegverkeer te presenteren. De ontwerp-Raadsconclusies werden aldus vastgesteld.

Herziening van het emissiehandelssysteem

Het Duitse voorzitterschap had het voornemen Raadsconclusies aan te nemen als input voor de de richtlijn inzake emissiehandel in broeikasgasemissierechten (EU ETS). Op dit moment is de Europese Commissie een herziening van deze richtlijn aan het voorbereiden.

Tijdens de discussie over dit agendapunt gaf een groep nieuwe Lidstaten aan dat bij de bepaling van de plafonds rekening gehouden zou moeten worden met energievoorzieningszekerheid, nationale omstandigheden en de relevante referentie jaren voor de eerste verbintenisperiode uit hoofde van het Kyoto-protocol.

Samen met een aantal andere landen heb ik aangegeven dat deze nationale omstandigheden beter geadresseerd kunnen worden in het kader van de *burden sharing*, de verdeling van de (overblijvende) lasten, dan nu, bij de herziening van het EU ETS. De herziening gaat in dit stadium immers vooral om de werking van het systeem, en niet over de hoogte van de plafonds. Namens Nederland heb ik betoogd dat harmonisatie van het emissiehandelssysteem moet leiden tot een gelijk speelveld voor bedrijven, ongeacht hun vestigingsplaats in de Europese Unie. Als de voorwaarden voor bedrijven van land tot land verschillen, ontstaan er verstoringen in de concurrentieverhoudingen.

De voorzitter besloot terug te vallen op de tekst die de regeringsleiders eerder in de Voorjaarsraad overeen kwamen, die aangeeft dat bij het bepalen van de bijdragen van lidstaten aan het klimaatbeleid een gedifferentieerde aanpak nodig is die gebaseerd is op billijkheid en transparantie en rekening houdt met nationale omstandigheden en de relevante referentie jaren voor de eerste verbintenisperiode uit hoofde van het Protocol van Kyoto.

Daarnaast legde de Commissie een verklaring af die in de notulen van de Raad is opgenomen. Deze verklaring houdt in dat de Commissie bij het opstellen van een voorstel over *burden sharing*, rekening zal houden met de afgesproken bijdragen van Lidstaten onder het herziene emissiehandelssysteem. De Commissie zal dus nadrukkelijk rekening houden met de wijze waarop verschillende sectoren in het kader van het ETS worden aangeslagen en hoe dat per lidstaat uitwerkt. Met de aangepaste Raadsconclusies konden alle Lidstaten instemmen.

COP-9 bij het Biodiversiteitsverdrag

Het voorzitterschap had concept-Raadsconclusies opgesteld ter voorbereiding op COP-9 (Conference of the Parties) van het Biodiversiteitsverdrag. Deze bijeenkomst vindt plaats in mei 2008, in Bonn. Ik heb ingebracht blij te zijn met de duidelijke koppeling die in de ontwerpconclusies wordt gelegd tussen klimaatverandering en biodiversiteit en ben namens Nederland akkoord gegaan met deze conclusies. Ook de andere Lidstaten konden instemmen en zodoende konden de Raadsconclusies aangenomen worden. In de aanloop naar COP-9 zal de Milieuraad nog op die bijeenkomst terug komen.

Een nieuw elan voor het milieubeleid van de Europese Unie

Onder deze titel was het Voorzitterschap voornemens om tijdens de Milieuraad Raadsconclusies aan te nemen over de tussentijdse evaluatie van het zesde Milieu Actieprogramma, over het Groenboek marktconforme instrumenten, en over innovatie en werkgelegenheid (naar aanleiding van de Informele Milieuraad te Essen, 1-3 juni 2007). Zonder verdere aanpassingen werden de Raadsconclusies over deze drie onderwerpen aanvaard.

Diversenpunten

Bij een groot aantal diversenpunten nam de Raad zonder verdere discussie kennis van de informatie van de voorzitter, de Commissie of de lidstaat die had verzocht het punt op de agenda te plaatsen. Dit was het geval bij de volgende diversenpunten: de opname van luchtvaart in het EU emissiehandelssysteem, de richtlijn brandstofkwaliteit, de richtlijn bodembescherming, het groenboek adaptatie, Environment for Europe, de COP 3 Stockholm Conventie, de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu, de Internationale Commissie voor de bescherming van de Donau-prioriteiten van het Roemeense voorzitterschap 2007, de 'Midnight sun Dialogue' over klimaatverandering, de High-Level bijeenkomst van de Council of the Baltic Sea States, MOP 3 van het verdrag van Aarhus, de staat van voltooiing van het Natura 2000-netwerk, de workshop over een thematische strategie voor bodembescherming, de Ibero-Amerikaanse conferentie over diverse milieuthema's en het werkprogramma van het Portugese voorzitterschap.

Pesticiden

De voorzitter informeerde de Raad over de werkzaamheden die in de Raadswerkgroep landbouw hadden plaatsgevonden met betrekking tot het richtlijnvoorstel en het verordeningvoorstel. In een zeer korte discussie kwam het toepassen van het beginsel van wederzijdse erkenning bij het op de markt toelaten van pesticiden aan de orde.

Emissies van zware voertuigen (Euro VI)

De Commissie meldde de Raad meer tijd nodig te hebben om het voorstel goed te kunnen beoordelen. De urgentie van het Commissievoorstel werd benadrukt door één van de lidstaten en beaamd door de voorzitter.

Groenboek sloopschepen

De Commissie lichtte dit groenboek kort toe. Nederland bracht in blij te zijn met de publicatie van dit groenboek en kondigde aan hierop zeker te zullen reageren. Op basis van het Groenboek moet het mogelijk zijn een geïntegreerde aanpak uit te werken op Europees niveau met in het bijzonder ook oog voor de internationale schaal (in IMO-verband).

Risicobeoordeling GGO's (mais MON 863)

Dit diversienpunt was op Oostenrijks verzoek aan de agenda toegevoegd. Oostenrijk meende dat de risico-analyses van deze genetisch gemodificeerde maissoort niet goed genoeg zijn uitgevoerd. Een aantal landen steunde Oostenrijk, waarop de voorzitter concludeerde dat hiermee een krachtig signaal aan de Commissie gegeven werd.